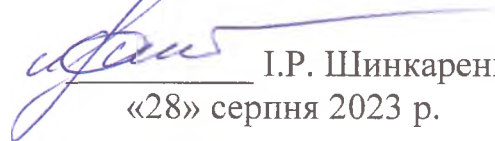

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

І.Р. Шинкаренко
«28» серпня 2023 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В УКРАЇНІ
ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань:

08 «Право»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність:

081 «Право»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма:

Право

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2023 року

Харків – 2023 р.

Розробники:
доктор юрид. наук, професор

Г.О. Спіцина

доцент кафедри права,
кандидат юридичних наук,

А.М. Стебелев

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Права
Гуманітарно-правового факультету
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 28» серпня 2023 р.

В.о. завідувачки кафедри доктор
юридичних наук, професор
(науковий ступінь і вчене звання)

Н.Є. Філіпенко

(підпис)

(ініціали та
прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____

Д.Є. Донець

(підпис) (ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Спіцина Ганна Олександрівна, доктор юридичних наук, професор.

Перелік навчальних дисциплін, що викладаються професором кафедри права: “Юридична деонтологія”, “Деонтологічні основи правоохоронної діяльності”, “Міжнародне приватне право”, “Міжнародне приватне право (Курсова робота)”, “Сучасні тенденції правового регулювання праці в Україні та країнах ЄС”, Legal Competition, Business Law.

Контактна інформація: Корпус К-2, кафедра права (аудит. 205), головний корпус (аудит. 136).

Електронна адреса (e-mail): spitsyna_hanna@ukr.net, h.spitsyna@khai.edu

Конт.тел.: 066-779-78-79

ПІБ: Стебелєв Антон Михайлович

Посада: доцент

Наукова ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання:

Перелік дисциплін, які викладає:

«Господарський процес»;

«Практика Європейського суду з прав людини»;

«Основи права Європейського союзу»;

Напрями наукових досліджень:

господарське право та господарський процес;

захист прав людини;

право ЄС;

практика Європейського суду з прав людини.

Профайл викладача: Тел.:

Е-mail:

<https://>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системіMentor

Робоче місце: 205 к-2.

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти – денна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр

Обсяг дисципліни: 4 кредита ЄКТС / 120 годин, у тому числі аудиторних – 48 год. (лекції – 24 год, семінарські / практичні заняття – 24 год.), **самостійної роботи** здобувачів – 72 год.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг дисципліни: 4 кредита ЄКТС/120 годин, у тому числі аудиторних – 14 год. (лекції – 6 год, семінарські / практичні заняття – 8 год.), **самостійної роботи здобувачів** – 106 год.

Дисципліна обов'язкова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські / практичні заняття

Види контролю – модульний контроль, іспит

Мова викладання – українська

Пререквізити: Актуальні питання правового регулювання в аерокосмічній галузі; Актуальні питання міжнародного повітряного права.

Кореквізити навчальної дисципліни: Сучасні проблеми кримінального права та кримінології; Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна призначена для поглиблення здобувачами вищої освіти правових знань у сфері правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу, працевлаштування, а також формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних ситуацій що виникають у сфері реалізації права на працю в Україні та в інших країнах світу.

Мета: правова підготовка до опанування правових норм законодавства зарубіжних країн щодо трудових прав та гарантій українських працівників та працівників-іноземців за положеннями законодавства України та зарубіжних країн. Майбутні спеціалісти різних спеціальностей які мають бажання з користю витратити канікулярний період для поліпшення свого добробуту, покращення знань іноземної мови, отримання безцінних навичок спілкування а також задля опанування різних професій, знайдуть упродовж курсу відповіді на практичні запитання щодо пошуку актуальних вакансій на світовому ринку праці та отримають набір основних знань для працевлаштування в Україні та за кордоном без відриву від навчання та захисту своїх трудових та громадянських прав у період перебування за кордоном та працевлаштуватися після закінчення закладу вищої освіти.

Завданнями навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти з основними проблемами правового регулювання працевлаштування під час реалізації права на працю в Україні; ознайомити з нормативно-правовими актами, які регулюють ці відносини в Україні та з міжнародними документами в даній галузі; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці, скласти проекти документів.

Здобувачі вищої освіти повинні досягти таких результатів навчання:

- самостійно орієнтуватися на світовому ринку праці з урахуванням національного законодавства зарубіжних країн та міжнародних домовленостей з питань зайнятості та працевлаштування;

- володіти навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій для самостійного пошуку вакансій роботи за кордоном; навичками роботи з електронною базою Міністерства соціальної політики України щодо перевірки компетентності діяльності посередницьких установ з працевлаштування за кордоном; навичками роботи з офіційним сайтом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо необхідні умови для здійснення візових та безвізових поїздок до Шенгенської зони; навичками роботи з офіційними сайтами посольських установ для отримання дозволів на в'їзд та перебування в іноземних країнах; навичками роботи з офіційним сайтом Міністерства закордонних справ України для звернень із письмовою заявою на поштову або електронну адресу дипломатичного представництва чи консульської установи України у відповідній іноземній країні з метою захисту своїх прав;

- знати норми чинного законодавства зарубіжних країн щодо працевлаштування та трудових прав іноземців; правила тлумачення законів та інших нормативних актів з метою вірного їхнього застосування в трудових та тісно пов'язаних з трудовими відносинах; знати міжнародну судову практику, практику судів зарубіжних країн в сфері захисту трудових прав; володіти навичками роботи з нормативними актами національного, міжнародного трудового законодавства, навичками обґрунтування власної точки зору; підготовки юридичних документів для вирішення можливих проблемних питань стосовно роботи за кордоном;

- знати основні трудові права та обов'язки працівника та роботодавця; правовий режим та умови для перебування в іноземній державі; правові основи працевлаштування на короткотривалий термін, сезонні роботи, довготривале перебування для іноземців за законодавством деяких країн Європейського Союзу Шенгенського простору (Франції, Польщі, Німеччини, Італії, та ін.) типи віз та їхні характеристики, особливості отримання та терміни дії; види дозволів на працевлаштування для громадян України та вимоги до їхнього отримання; права та обов'язки посередницьких установ з працевлаштування громадян України за кордоном;

- вміти об'єктивно аналізувати та сприймати сучасні процеси, що відбуваються в сфері реформування трудового законодавства України та зарубіжних країн; володіти навичками обґрунтування власної точки зору; прийняття правових рішень, які відповідають вимогам закону. Знати сутність і

зміст основних положень науки трудового права; володіти основною термінологією трудових відносин за законодавством України і зарубіжних країн вміти приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до трудового законодавства; володіти навичками роботи з правовими актами; навичками аналізу юридичних фактів; навичками тлумачення правових обставин, що склалися;

- знати та розуміти міжнародні стандарти праці, знати положення Конвенцій МОП щодо трудових прав, а також практику Європейського суду з трудових спорів; функції дипломатичного представництва;

- знати норми чинного трудового законодавства деяких країн Європейського Союзу Шенгенського простору (Франції, Польщі, Німеччини, Італії, та ін.) щодо працевлаштування іноземців та правила тлумачення законів з метою вірного їхнього застосування в трудових та тісно пов'язаних з трудовими відносинах; володіти навичками створення алгоритму необхідних дій для успішного оформлення трудових правовідносин для працевлаштування за кордоном; володіти навичками формування послідовності дій для самостійного відстоювання своїх трудових та громадянських прав за межами України у разі їхнього порушення передбаченими законом способами, навичками прийняття правових рішень, які відповідають вимогам чинного законодавства зарубіжних країн та вміти правильно визначати правові акти, які підлягають використанню у конкретній ситуації;

- вміти приймати зважені та обґрунтовані рішення при укладенні трудових договорів(контрактів); вміти орієнтуватися в різновидах трудових договорів з урахуванням специфіки виконання роботи; орієнтуватись у своїх громадянських та трудових правах; володіти навичками самостійно знаходити дипломатичне представництво чи консульську установу України у відповідній іноземній країні; знати перелік супровідних документів для підтвердження відповідності до умов в'їзду з метою робочих відносин в країни Євросоюзу, інші зарубіжні країни.

Компетентності, які набуваються здобувачами вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетенції (ЗК):

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

ЗК1. До абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. До пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. До адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК6. Генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні компетенції (СК):

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК2. Аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію щодо системного вирішення проблем забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

СК7. Застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9. Застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності під час забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

СК10. Ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на і суспільні відносини у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

СК15. Самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Очікувані результати навчання:

Соціально-гуманітарна ерудованість
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, авіаційної діяльності тощо.
ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних,

цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ПРН 5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
ПРН 6. Вільно спілкуватися іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.
Комунікація
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій
ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури, повітряного транспорту, авіаційної діяльності тощо.
Праворозуміння
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
ПРН 11. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
Правозастосування
ПРН 12. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати

результати їх впливу на суспільні відносини у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, авіаційної діяльності тощо.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності щодо забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Правові засади регулювання праці в Україні та у країнах Європейського Союзу (12 годин).

Змістовний модуль 1. Соціально-правова характеристика світового розвитку правового регулювання праці. Правові засади регулювання праці у країнах Європи.

Тема 1. Передумови виникнення правового регулювання праці. Генеза становлення й розвитку правового регулювання трудових відносин

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 4 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Передумови виникнення правового регулювання праці; генеза становлення й сучасного розвитку правового регулювання трудових відносин.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 2. Історичні передумови становлення та розвитку трудового права в Європі. Сучасний стан правового регулювання трудових відносин у країнах Європи. Особливості співвідношення міжнародних та європейських трудових норм.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2год:

Лекція 1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Передумови виникнення правового регулювання праці; генеза становлення й сучасного розвитку правового регулювання трудових відносин; правове регулювання зайнятості населення – важливий чинник забезпечення права на працю. Реалізація та захист права на працю.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 3. Стан і перспективи розвитку законодавства про працю у 21 столітті (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1,5 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми:: Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку законодавства про працю в Україні та країнах Європейського Союзу, проект Трудового кодексу України, зміни у діючому законодавстві України у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні, сучасні положення трудового законодавства та тенденції протягом 2022 року.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 4. Сучасні концептуальні засади правового регулювання праці в Україні (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1,5 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Теоретичні підходи досистематизації й кодифікації законодавства про працю в умовах ринкової економіки. Сучасні соціально-економічні засади регулювання трудових відносин в Україні. Перспективи застосування в Україні колективно-договірного регулювання праці в сучасних умовах господарювання.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 5. Теоретико-правові підходи до імплементації норм трудового права країн Європейського Союзу національним законодавством України (4 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 4 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 16 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Теоретичні напрями імплементації трудових норм Європейського Союзу законодавством України про працю. Правові наслідки негативних тенденцій правового регулювання праці у країнах Європейського союзу.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Модульний контроль 1

МОДУЛЬ 2.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (12 ГОДИН).

Тема 1. Роль міжнародного законодавства про працю у правовому регулюванні трудових відносин у країнах Європейського Союзу (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1,5 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 1 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Роль міжнародного законодавства про працю у правовому регулюванні трудових відносин у країнах Європейського Союзу. Загальна характеристика правового регулювання праці в окремих країнах Європейського

Союзу. Запобігання нелегальній трудовій міграції в Україні та в країнах Європейського Союзу. Політика зайнятості в ЄС.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 2. Сучасні тенденції правового регулювання праці у Французькій Республіці (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Джерела трудового права Франції, трудовий договір, припинення трудових відносин, трудові спори та сучасні тенденції.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 3. Сучасні тенденції правового регулювання праці у ФР Німеччина (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 6 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 10 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Джерела трудового права Федеративної Республіки Німеччина, трудовий договір, припинення трудових відносин, трудові спори та сучасні тенденції.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 4. Сучасні тенденції правового регулювання праці у Королівстві Іспанія (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 5 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Джерела трудового права Іспанії, трудовий договір, припинення трудових відносин, трудові спори та сучасні тенденції.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 5. Сучасні тенденції правового регулювання праці у Польщі (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 16 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Джерела трудового права Польщі, трудовий договір, припинення трудових відносин, трудові спори та сучасні тенденції.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Тема 6. Сучасні тенденції правового регулювання праці у країнах Балтії (Литовська Республіка, Латвійська Республіка, Естонська Республіка) (2 години).

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь,

бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 1 год:

Лекція 0,5 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 0,5 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 8 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Трудове право Литовської Республіки, трудове право Латвійської Республіки, трудове право Естонської Республіки.

Здобувачам вищої освіти рекомендована література до підготовки, конспект лекцій та плани семінарських (практичних) занять.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1-9; СК2-7; СК 9-15.

Результати навчання: ПРН1-17

Модульний контроль 2 (проводиться після розгляду усіх тем Змістовного модулю 2), для проведення модульного контролю – 1 година.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

6. Методи навчання

Лекції та семінарські (практичні заняття) з навчальної дисципліни.

Вивчення навчальної дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання. На семінарських (практичних) заняттях розглядаються та розв'язуються практичні завдання, наближені до реальних ситуацій.

Лекції супроводжуються демонстрацією наочного матеріалу, проектів процесуальних документів з мультимедійним супроводом.

Навчання супроводжується постійним та послідовним опрацюванням законодавчої бази, навчальної, методичної та наукової літератури, а також періодичних видань України та країн ЄС, наукових статей у наукометричних базах Scopus, Web of Science, аналізу сучасного стану діючого законодавства України та країн ЄС, дисертаційних досліджень з актуальних питань сучасного трудового права в державах Європи.

7. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських (практичних) занять та якості виконання самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачами вищої освіти з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських (практичних) занять, відпрацювання академічних заборгованостей, пропущених занять.

Поточний контроль під час проведення семінарських (практичних) занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачами вищої освіти з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної здобувачами вищої освіти навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи роботу на семінарському (практичному) занятті, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та відповідно обраховується.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти складає іспит.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	6	0...6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...5	6	0...30
Модульний контроль	0...14	1	0...14
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	6	0...6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...5	6	0...30
Модульний контроль	0...14	1	0...14
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0	0	0...0
Усього за семестр			0...100

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Досягненню ними належного рівня **компетентності**, який за підсумками навчання визначається за такими критеріями:

Відмінно (90-100) здобувачем вищої освіти повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені силабусом навчальної дисципліни, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені силабусом навчальної дисципліни, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Незадовільно (0-59): здобувач вищої освіти має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді, але не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші

активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (10 балів);

- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку 20 балів);

- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);

- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);

- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);

- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);

- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);

- написання реферату /презентації, доповіді (5 балів);

- участь у не менше заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);

- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови здобувача вищої освіти від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання іспиту здобувач вищої освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань (70 балів) і одного практичного (30 балів).

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці в: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4247>), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ- П/011:2017» та «Кодекс академічної доброчесності Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» СУЯ ХАІ-НМВ-К/001:2023 01.09.2023) ([https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/kodeks-akademic hnoi -dobrochesnosti/](https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/kodeks-akademic-hnoi-dobrochesnosti/)).
<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

3. Відвідання занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakisty/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>).

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Венедіктов С.В., Спіцина Г.О. Трудове право в державах Європи. Підручник. Київ : Ніка-Центр, 2017. – 184 с.
2. Спіцина Г.О. Порівняльна характеристика правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу. Монографія. Київ : Ніка-Центр, 2016. – 304 с.
3. Опорний конспект лекцій;
4. НМКД на Сторінці курсу на платформі **Mentor** (персональна навчальна система), який включає: лекції, семінарські (практичні) завдання, рекомендовану література та законодавство.

11. Рекомендована література

Базова

1. Трудове право України: Підручник / за ред. проф. О. М. Ярошенко. Харків: Видавництво, 2022. – 376с.
2. Трудове право України: Підручник / за заг.ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер, Буква Закону, 2019.
3. Іванов Ю.Ф., Іванова М.В. Трудове право України: Навч. посіб., Київ, «Аллерта», 2020.
4. Венедіктов С.В., Спіцина Г.О. Трудове право в державах Європи. Підручник. Київ : Ніка-Центр, 2017. 184 с.
5. Золотарьова О. А. Міжнародне трудове право. [Електронний ресурс]. Електронний навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Одеського інституту МАУП. ОІ МАУП, 2021. 45 с
6. Рим О. М. Р 27 Трудове право Європейського Союзу : монографія / О. М. Рим. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 596 с.

Допоміжна

1. Смирнова К. В. С50 Основи права конкуренції Європейського Союзу та "європеїзація" конкуренційного права України : навч. посіб. / К. В. Смирнова К. : ВПЦ "Київський університет", 2021. 223 с.
2. Спіцина Г.О. Порівняльна характеристика правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу. Монографія. Київ : Ніка-Центр, 2016. 304 с.
3. Щербина В. І. Роль порівняльного правознавства в розвитку законодавства України про працю / В. І. Щербина // (Харків, 5-6 жовт. 2012 р.) / за ред. В. В. Жернакова. Х. : Право, 2012. 500 с.
4. Спіцина Г.О. Особливості правового регулювання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні. *Публічне право*. 2018. № 3 (31). С. 175–181.
5. Лукаш С. С. Проблеми імплементації міжнародних норм щодо регулювання трудових відносин в законодавство України / С. С. Лукаш // *Трудове законодавство: шляхи реформування: матер. II Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 12 квіт. 2013 р.) / за заг. ред. К. Ю. Мельника. Х. : ХНУВС, 2013. 364 с.

6. Грекова М. М. Концептуальні питання розвитку трудового законодавства України під впливом міжнародних трудових стандартів / М. М. Грекова // *Актуальні проблеми розвитку законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. і наук. повід. учасн. Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 22-23 квіт. 2009 р.) / за ред. В. В. Жернакова. Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого, 2009. 460 с.

7. Н.В. Міцкевич, Д.І. Міцкевич. Економіко-правові основи працевлаштування молоді в країнах ЄС. Економічна наука. – Інвестиції – практика та досвід. – 2013. - № 10. С. 31-33.

8. Миськевич Т. Правове регулювання закордонного працевлаштування українських громадян [Електронний ресурс] / Т. Миськевич // *Громадська думка про правотворення*. 2019. № 18 (183). С. 10–13. Режим доступу: URL: <http://nbuviap.gov.ua/images/dumka/2019/18.pdf>.

9. Спіцина Г. О. Конституційні гарантії трудових прав іноземців та осіб без

10. Спіцина Г.О. Особливості правового регулювання трудових відносин у Республіці Польща. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2015. – № 30, т. 1. – С. 186–189. **Фахове видання.**

11. Спіцина Г.О. Теоретичні напрями імплементації трудових норм Європейського Союзу в законодавство про працю України. Альманах права. Ціннісно-правові засади сучасних інтеграційних процесів в Україні. – 2015. – № 6. – С. 516–521. **Фахове видання.**

12. Спіцина Г.О. Окремі негативні тенденції правового регулювання праці в країнах Європейського Союзу. Держава і право. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2015. – Вип. 69. – С. 254–265. **Фахове видання.**

13. Спіцина Г.О. Сучасний стан та перспективи правового регулювання трудових відносин в Україні. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право : зб. наук. пр. – Київ, 2015. – Вип. 2. – С. 388–395. **Фахове видання.**

14. Спіцина Г.О. Щодо вікових обмежень трудової правосуб'єктності працівників в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. – Херсон, 2015. – Вип. 3–2, т. 4, ч. 1. – С. 111–115. **Фахове видання.**

15. Спіцина Г.О. Генезис правового регулювання праці у світі та її вплив на розвиток працевлаштування системи України. *Visegrad journal of human rights*. – 2015. – № 5, pt. 1. – Р. 116–121.

16. Спіцина Г.О. Тенденції реформування трудового законодавства в Україні. Юридичні факти в системі правового регулювання : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. до 145-річчя акад. Всеукр. акад. наук Станіслава Дністрянського (1870–1935) : 26 листоп. 2015 р., Київ / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Рада молодих вчених. – Київ, 2015. – С. 477–480.

17. Бандур С.І. Теоретико-методологічні імперативи державного регулювання ринку праці в контексті реформування економіки України: Зб. наук праць ІПК ДСЗУ, 2015. № 2 (43). С. 9-13.

18. Вірт Ю.П., Заярна Н.М. Шляхи і напрямки державного регулювання ринку праці в Україні в умовах економічної кризи. Науковий вісник НЛТУ України, 2010. Вип. 20.8. - С. 195-198.

19. Забута Н. Регулювання зайнятості населення: теорія і зарубіжний досвід. // Економіка. Проблеми економічного становлення. – 2009. - № 5. – С. 76-82.

20. Махсма М. Світові тенденції трансформації зайнятості населення в умовах глобалізації економіки // Україна: аспекти праці.- 2007.- № 4. - С. 10-15.

21. Островерхов В. Використання зарубіжного досвіду для вдосконалення концепції зайнятості України в умовах кризи. [Електронний ресурс] – Режим доступу URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Rarpsu/2009_14/Ostroverkhov.pdf

22. Штанська О. Зарубіжний досвід взаємодії державної молодіжної політики та політики зайнятості. [Електронний ресурс] – Режим доступу URL : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeBu/2008-1/doc/5/08.pdf>

23. Стандарти регулювання трудових відносин: правові норми ЄС та України: аналітичний огляд. URL: <https://euprostr.org.ua/resources/175169> (звертання 13:12, 15.09. 23)

24.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України. Режим доступу: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>

2. Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу: URL: <http://reyestr.court.gov.ua>

3. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. Режим доступу: URL: <https://minjust.gov.ua/ua>

4. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Режим доступу: URL: <http://www.ombudsman.gov.ua>

5. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України. Режим доступу: URL: <http://www.ccu.gov.ua>

6. Урядовий портал. Режим доступу: URL: <http://www.kmu.gov.ua>

7. Офіс Генерального прокурора України. Режим доступу: URL: <http://www.gp.gov.ua>

8. Офіційний веб-сайт Вищої ради правосуддя. Режим доступу: URL: <http://www.vru.gov.ua>

9. Український портал практики Європейського суду з прав людини. Режим доступу: URL: <http://eurocourt.in.ua>

10. Офіс Ради Європи в Україні. Містить український переклад угод та конвенцій, які уклалися Радою Європи. Містить посилання на європейські бази даних. Режим доступу: URL: <http://www.coe.kiev.ua>

11. Офіційний портал Верховної Ради України. Режим доступу: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>

12. Єдиний державний реєстр судових рішень. Режим доступу: URL: <http://reyestr.court.gov.ua>

13. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. Режим доступу: URL: <https://minjust.gov.ua/ua>

14. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Режим доступу: URL: <http://www.ombudsman.gov.ua>

15. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України. Режим доступу: URL: <http://www.ccu.gov.ua>

16. Урядовий портал. Режим доступу: URL: <http://www.kmu.gov.ua>

17. Офіс Генерального прокурора України. Режим доступу: URL: <http://www.gp.gov.ua>